

IDÉ- PROGRAM

gröna studenter

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Introduktion 2

DEL 1 - STUDENTPOLITIK 3

§ 1 Högre utbildning 4-5

§ 2 Forskning 6-7

§ 3 Studenters ekonomi 8-9

§ 4 Studenters hälsa 10-11

DEL 2 - GRÖN POLITIK 12

§ 5 Klimat och miljö 13-14

§ 6 Välfärd 15-16

§ 7 Jämställdhet och jämlikhet 17-18

§ 8 Bostäder 19-20

§ 9 Arbete 21-22

§ 10 EU och världen 23-24

INTRODUKTION

Gröna Studenter är Miljöpartiet de grönas studentförbund. Vi är opinionsbildande både gentemot moderpartiet och samhället i stort. Högre utbildning och studenters livssituation är viktiga frågor för oss, samtidigt som vi strävar efter att vara studenternas röst i den allmänpolitiska debatten. Vår nära koppling till akademien ger oss förutsättningar att ha forskningsförankring i våra politiska förslag.

Klimatförändringarna måste hejdas så fort som möjligt. Om vi inte gör tillräckligt, eller i värsta fall inte ens försöker, så kommer domen från framtida generationer att vara hård. Klimatomställningen ska inkludera alla och vara rättvis i Sverige och i världen. Vi i de rika länderna måste ta ansvar för en hållbar utveckling både på hemmaplan och i andra länder. Attityden om att klimatproblemen kan lösas av någon annan, någon annan gång, någon annanstans måste bort från svensk politik. Sverige ska istället visa klimatledarskap och sträva efter att alltid ha mer ambitiösa klimatmål än något annat land. Det kommer vi att lyckas med, med den gröna ideologin som kompass.

Den gröna ideologin är vår utgångspunkt för hur samhället ska utvecklas. Varje individs frihet har central betydelse, men individen har också ett ansvar för att den friheten inte går ut över andra människors frihet eller tänjer på planetens gränser. Vi vill fortsätta att skapa ett öppensinnat samhälle präglad av mångfald. All typ av diskriminering ska upphöra. Samhället ska visa stor internationell solidaritet och ge människor på flykt en fristad. Kunskap har ett egenvärde både för individen och samhället i stort. Högre utbildning och vuxenutbildning ska inte vara en vattendelare i samhället, utan en mötesplats för personer med olika bakgrund och erfarenheter.

Gröna Studenters idéprogram pekar ut våra viktigaste förslag och resonemang, och syftar till att vara vägledande i organisationens politiska påverkansarbete tillsammans med Miljöpartiets partiprogram. Vi verkar för en grön utbildning, ett grönt samhälle och en grön framtid att leva i.

DEL 1

STUDENTPOLITIK

§ 1 HÖGRE UTBILDNING

Kunskap är makt och för att makten ska kunna delas mellan alla människor måste alla också få tillgång till kunskap. Universitet, högskolor och folkhögskolor har därför en viktig roll i samhället. Sverige ska fortsatt vara en ledande kunskapsnation och främja människors lust att lära. Vägarna till högre utbildning behöver bli fler för att öka mångfalden på våra lärosäten och skapa möjligheter för fler grupper i samhället att vidareutbilda sig.

Alla lärosäten ska ha en hög och likvärdig kvalitet. En avgörande faktor för utbildningens kvalitet är hur mycket resurser den tilldelas. Där har politiken länge legat långt ifrån det som krävs. När antalet utbildningsplatser ökas måste resurser skjutas till och fördelningssystemet bör matcha lärosätenas olika behov. För att säkerställa att högre utbildning kan erbjudas i hela landet och till en mångfald av studenter vill vi att lärosätens ersättningsbe-
lopp baseras på utbildningsrelaterade behov istället för genomströmning.

Ett viktigt sätt att säkerställa utbildningens kvalitet är att höja anställningstryggheten för lärarna och öka studenternas tillgång till sina lärare. Högskoleverket menar att en bidragande orsak till att en tredjedel av studenterna studerar mindre än 40 timmar i veckan är utbildningarnas bristande andel lärarledd undervisning. Vi vill både ge studenterna mer tid med sina lärare och höja lärarnas pedagogiska kompetens. Gröna Studenter vill höja basanslagen och att mer resurser läggs på tryggare anställningar för lärare. Med trygga lärare som får starkare incitament att stanna kvar i akademien höjs utbildningens kvalitet. Även studentkårernas roll är viktig för att hålla en hög nivå på utbildningen och deras resurser behöver stärkas, inte minst för att skapa en rolig och meningsfull studietid för studenterna.

Den ökade digitaliseringen i samhället skapar möjligheter för att utveckla både distans- och campusförlagd undervisning. Det digitala materialet ska inte utgöra ett hinder i undervisningen, utan vara tillgängligt och pedagogiskt anpassat för alla typer av studenter. Möjligheten till distansstudier ökar tillgängligheten till kunskap och minskar krav på geografisk närhet till lärosätet. Distansutbildningar bör anpassas så att de går att genomföra även för den som bor i en annan tidszon eller för personer med funktionsnedsättning.

Gröna studenter verkar för att

- Skapa ett resursfördelningssystem där utbildningarnas ersättningsbelopp baseras på studenternas utbildningsrelaterade behov.
- Den lärarledda undervisningstiden ska vara i snitt minst 15 timmar per vecka.
- Höja basanslagen till lärosätena med syfte att öka lärarnas anställningstrygghet.
- Inför en grundutbildning i högskolepedagogik som är obligatorisk för doktorander och en del av befintliga lärares kompetensutveckling.
- Resurser till studentkårerna och dess paraplyorganisationer ska utökas.
- Utöka möjligheterna till distansstudier för en förbättrad tillgänglighet och minskat krav på geografisk närhet till lärosätet.
- Pengar öronmärks för att både utveckla digitaliseringen av högre utbildning och tillgänglighetsanpassa utbildningsmaterialet.

§ 2 FORSKNING

En fri forskning är en grundbult i en demokrati. Den fria forskningen undersöker, utvärderar och ger förslag på förändring utan en styrande politisk kompass. Vidare är den fria forskningen essentiell för att upprätthålla Sverige som ett av de mest innovativa länderna. Vid universiteten föds idéer som sedan kan växlas upp och tas med ut i näringslivet eller den offentliga sektorn. Därför värnar Gröna Studenter om den fria forskningens fortlevnad och utveckling.

En av de viktigaste åtgärderna för att stärka forskningen är att tillse att den har tillräckliga ekonomiska medel för att kunna utvecklas och erbjuda en bra arbets- och forskningsmiljö. För att värna den fria forskningen vill vi i Gröna Studenter därför höja budgeten för forskning och se höjda basanslag. Att arbeta med undervisning och forskning ska inte vara förknippat med en osäker anställning. Därför vill vi se fler trygga anställningar för den undervisande och forskande personalen på lärosätena. Därutöver har det idag blivit allt dyrare att publicera forskning i tidskrifter med högt anseende. Vi måste därför se till att publiceringsmöjligheterna för forskare säkras.

Högskolorna har tre lagstadgade uppgifter; utbildning, forskning och "den tredje uppgiften" som handlar om samverkan med det omgivande samhället så att forskningsresultat kommer till nytta. Den sistnämnda uppgiften, att sprida kunskap i samhället, är något som i idag inte sker på ett systematiskt sätt. Forskare bortprioriterar denna för samhället väsentliga del eftersom det många gånger saknas incitamentsstrukturer för att främja kunskapsspridning.

Även inom lärosäten och i forskningen så finns samma diskriminerande strukturer som i övriga samhället. Kvinnor har högre utbildning, men det är ändå färre kvinnor som är professorer än män. Forskare utsätts för hat, hot och kränkningar av olika grupper när deras resultat ogillas. För att värna den fria forskningen och se till att inga röster tystas måste ett kontinuerligt arbete ske där alla diskrimineringsgrunder värnas.

För att forskningen ska kunna bistå det gröna samhällsbygget så behöver det finnas tillräckliga forskningsanslag för projekt som hjälper till att lösa klimat- och miljöproblemen, samt utrotningen av arter som leder till en minskad biologisk mångfald. Vidare måste forskningen också ha tillräckliga medel och incitament för att utveckla nya forskningsmetoder som kan användas istället för de djurförsök som görs idag. De nya metoderna som hittills utvecklats har visat sig fungera bättre än de djurförsök som de ersätter. Det finns därför såväl etiska som ekonomiska och kvalitetsmässiga fördelar med att satsa på att utveckla nya djurfria metoder.

Länge har kvinnors hälsa varit nedprioriterad inom den medicinska forskningen. I hop med att mycket forskning görs på försöksgrupper som enbart består av män, så har kvinnors hälsa och exempelvis särskilda biverkningar av mediciner inte fått tillräcklig uppmärksamhet. Ökade anslag måste därför till för att forska på kvinnors hälsa. En annan marginaliserad grupp vars hälsa fått stå tillbaka på grund av för lite forskningsresurser är HBTQI-personer. Särskilt transvården behöver utvecklas genom mer forskning.

Gröna studenter verkar för att

- Forskningsbudgeten ska höjas.
- Basanslagen till forskning ska höjas.
- Ett tryggare anställningssystem för undervisande och forskande personal utvecklas.
- En stor del av de fasta anslagen bör gå till att lösa problemen med klimat, miljö och minskad biologiskt mångfald.
- De riktade anslagen till djurfri forskning ska höjas.
- Mer pengar ska riktas mot forskning om kvinnors hälsa.
- Mer pengar ska riktas mot forskning på transvård och transpersoners hälsa.
- Införa incitament som leder till ökad samverkan mellan högskolorna och samhället för att stärka "den tredje uppgiften".

§ 3 STUDENTERS EKONOMI

Dagens trygghetssystem är konstruerade på ett sätt som bromsar möjligheterna till ett livslångt lärande. Studenter som får barn under sin studietid och föräldrar som väljer att satsa på utbildning möter en tuff ekonomisk situation eftersom dagens föräldrapenning inte är anpassad för studerande. Vi vill att det ska bli lättare att kunna gå mellan arbete och studier, även för den som vill studera senare i livet.

Vi lever i ett samhälle som är under förändring. När vi gör nödvändiga förändringar för att rädda planeten från klimat- och miljöförändringarna så kommer också arbetsmarknaden att ändras. Till detta kommer en digitalisering som ytterligare ändrar våra arbeten. Att ge människor möjlighet till ett livslångt lärande, för att vidareutbilda sig eller byta bransch när omgivningen så kräver, är därför av stor vikt. Därför måste finansieringen av studier förändras. Vi vill ge studerande fler möjligheter att kunna få ekonomiskt stöd även efter att CSN-veckorna tagit slut.

Regelverken kring uttag och återbetalning av studiemedel är föråldrade och illa anpassade efter studenters individuella behov. Samtidigt som flexibiliteten måste öka för uttag av studiemedel behöver studenter en ökad trygghet vid arbetslöshet direkt efter studier för att kunna fokusera på att komma in på arbetsmarknaden.

Gröna studenter verkar för att

- Studiebidrag ska kunna tas ut fram till pensionsåldern.
- Bidragsdelen av studiemedlet ska öka.
- Studenter ska ha rätt att utforma sin återbetalningsplan av studielånet i samråd med CSN.
- Studenter som har återbetalat delar av studielånet ska kunna få samma kvot av nya år att ta studielån för upp till en ålder av 56 år.
- Fribeloppet ska indexeras och endast räknas på inkomster från de månader som studenten får CSN.

§ 4 STUDENTERS HÄLSA

Studietiden blir meningsfull när studenter mår bra och studierna främjar lusten att lära. Tyvärr är detta inte fallet för alla studenter. Den psykiska ohälsan bland unga vuxna har mångdubblats de senaste två decennierna. En ansträngd ekonomi och svårigheter att hitta bostad i anknytning till studieorten är starkt bidragande till ökad stress. Detta påverkar också vad och var studenten väljer att läsa.

Trygghetssystemen i Sverige är föråldrade. Våra gemensamma försäkringar är uppbyggda med utgångspunkt i löntagares behov och villkor, vilket gör försäkringarna dåligt anpassade för stora grupper i samhället. Nyanlända svenskar, arbetslösa och studenter kan idag inte räkna med samma stöd från samhället som en lönearbetare. Studenter har länge kämpat för ökad trygghet vid sjukdom och arbetslöshet utan att se någon förändring.

Den student som idag behöver avbryta sina studier till följd av sjukdom möter en djungel av regler att orientera sig genom. Karenstiden för studenter är en månad lång medan löntagarens karenstid endast är en dag. Under sommaruppehållet förväntas studenten söka arbete även när studenten ifråga är sjukskriven från sina studier. När en student blir sjuk finns det ingen tydlig part som har ansvar för studentens rehabilitering. Dessutom så är stödet från Försäkringskassan i det nuvarande systemet kopplat till uttag av studiemedel. En student som valt att inte ta studiemedel och som blir sjuk, arbetslös eller blir förälder får därmed svårt att trygga sin försörjning. De sociala trygghetssystemen behöver reformeras så att även studenter får en trygg studietid och det stöd av samhället som behövs. Den student som har studiemedel och blir sjukskriven kan få sitt studiemedel som sjukersättning. Det här är en olycklig modell då en stor del av denna summa är ett lån som ska betalas tillbaka. Det kan även riskera att leda till förlorad studietid i framtiden, då antalet terminer med studiemedel är begränsat.

En stor del av studentens vardag innebär mycket stillasittande. Forskning visar att fysisk aktivitet främjar såväl det fysiska och psykiska välmåendet som koncentrationen. Gröna Studenter vill att studenter, likt arbetstagare, ska erbjudas friskvård för att öka studenters fysiska aktivitet. I längden kan det leda till ett ökat välmående, färre avhopp och högre kvalitet i utbildningen.

Gröna studenter verkar för att

- Förtydliga rehabiliteringsansvaret för sjukskrivna studenter.
- Reformera de sociala trygghetssystemen vid studier, så att de liknar motsvarande system för lönearbete i så stor utsträckning som möjligt.
- Skapa en bättre koppling mellan lärosätena, studenthälsan och primärvården och mer resurser till uppföljande och förebyggande arbete.
- Friskvård för studenter införs.
- Att heltidsstudier likställs med heltidsarbete för rätt till sjukersättning från Försäkringskassan.

DEL 2

GRÖN POLITIK

§ 5 KLIMAT OCH MILJÖ

Med Miljöpartiet i regering har Sveriges klimatarbete tagit fart, men betydligt mycket mer behöver göras. En överväldigande mängd av klimatforskare konstaterar att Sveriges nuvarande klimatmål om nettonollutsläpp till år 2045 är långt ifrån tillräckligt. Klimatarbetet behöver ökade resurser och regeringen bör ansvara för godkännande av nyetableringar av verksamheter med stora utsläpp. Nya ekonomiska modeller som är kompatibla med de planetära gränserna bör undersökas och implementeras.

De kommande decennierna kommer våra beteenden att behöva ändras enormt. Samtidigt kan det aldrig vara upp till den enskilda individen att lösa klimatfråga. Det är politikens ansvar att skapa förutsättningar för en rättvis omställning som motverkar miljöförstörelsen utan att lämna utsatta grupper bakom. Beslutsfattare måste sätta tydliga spelregler för marknaden och ställa krav på producenter. Vilket val som är bäst för klimatet ska aldrig tillåtas vara otydligt för konsumenten. Därför är det viktigt att näringslivet är en del av klimatomställningen och tar sitt ansvar. Inget företag ska kunna marknadsföra sig som grönt eller hållbart utan att leva upp till detta i praktiken. Inga offentliga subventioner ska gå till miljöförstörelseverksamhet, och de offentliga investeringarna i klimatomställningen måste öka dramatiskt. Sverige och Europa ska vara ledande krafter för klimaträttvisa.

Det fossila ska fasa ut och ersättas av det förnybara. För att styra marknaden mot mer förnybara alternativ bör tydliga tidsgränser för nyförsäljning av personbilar och tyngre fordon införas. Energisektorn är på god väg att ställa om till 100 procent förnybart, men även fjärrvärmesystemen och de effektreserver som används vid energibrist behöver bidra till minskade utsläpp. Även jordbruket behöver ställa om och använda mer hållbara metoder, inte minst för att binda kol och dämpa växthuseffekten.

Världen befinner sig i en artkris. Skogen är en nyckel till att både främja biologisk mångfald och binda koldioxid. Stora kalhyggen är skadliga för djur, natur och klimatet. Den statligt ägda skogen ska skyddas genom ändrade ägardirektiv för Sveaskog. Naturens pollinatörer hotas av storskaligt jordbruk, klimatförändringar och skogsskövling och behöver skyddas för att säkra matförsörjningen för framtida generationer.

Gröna studenter verkar för att

- Sveriges klimatmål är världens mest ambitiösa och att Sverige visar klimatledarskap med biståndet som verktyg och transnationella organisationer som forum.
- Snarast öka klimatbudgeten till minst 50 miljarder kronor per år.
- Förbjuda nyförsäljning av personbilar, mopeder och motorcyklar som går på bensin och diesel senast år 2025.
- Förbjuda nyförsäljning av tyngre fordon som går på bensin och diesel senast år 2030.
- Marknadsföringslagen ska ha ett reviderat klimatfokus som skulle innebära att företag kan fällas för falsk marknadsföring vid greenwashing.
- Ägardirektiven för Sveaskog ska innefatta miljö- och klimatkrav samt förbjuda kalhyggen, för långsiktigt säkerställande av biologisk mångfald.
- Det ska krävas regeringsgodkännande vid all ny verksamhet som genererar över 100 000 ton koldioxidekvivalenter per år.
- Göra effektreserven förnybar.
- Införa skatt på matsvinn för matvarubutiker.
- Införa kraftiga incitament för 100 procent förnybara konsumtionsvaror.
- Halvera fjärrvärmens utsläpp till 2028 och eliminera dem till 2033.
- Producentansvaret förstärks så att material kan återanvändas och återvinnas.
- Plast tas bort från restavfallet.
- Jordbruksbidrag riktas till bönder som vill ställa om till ett ekologiskt och mer hållbart jordbruk.
- Skyddet för pollinatörer stärks och utökas.
- Klimatåtgärder ska genomföras oavsett om de är kompatibla med fortsatt tillväxt eller inte.
- Att AP-fonderna divesteras.

§ 6 VÄLFÄRD

Vi människor är unika och har olika behov vid olika skeden i våra liv. Valfrihet inom välfärden främjar individens frihet att själv välja vilken typ av verksamhet som matchar ens behov bäst. Skattepengar i välfärden ska dock gå till verksamheten, inte delas ut som vinst till bolags- och aktieägare. Sverige är unikt med sitt system att låta fristående aktörer ta ut en obegränsad vinst från verksamheter i välfärden. Överskott i skattefinansierad välfärd ska återinvesteras och komma brukarna till del genom en hög kvalitet på verksamheten.

En god utbildning är den bästa investering ett samhälle kan göra för sina medborgare. Utbildning gör oss friskare, lyckligare och friare. Idag finns ett stort problem med en skol-segregation som skapar klyftor i samhället. Lärarbristen är stor, den psykiska ohälsan hos barn och unga utbredd och på flera skolor är måluppfyllelsen låg. För att alla skolor ska vara bra skolor krävs krafttag för att komma åt problemen i skolan. Alla elever ska få det stöd de behöver i skolan. För att vuxna ska söka sig till och stanna kvar i utbildningsväsendet måste villkoren för skolpersonal förbättras. Lärarlönerna bör höjas och de riktade statsbidragen bör ersättas med generella statsbidrag som i högre grad fördelas efter huvudmännens socioekonomiska förhållanden. Elevhälsan och specialpedagogiken måste stärkas så att barn med extra behov kan fångas upp tidigt och rätt insatser kan göras i tid.

För att säkerställa en likvärdig utbildning och bedömning bör nationella prov anonymiseras och rättas centralt, så att de ger en neutral och rättvis bild av elevernas kunskapsnivåer. Uppgifter om skolresultat och betyg ska inte kunna döljas som affärshemligheter, därför bör även fristående skolor omfattas av offentlighetsprincipen.

Tillgången till vård ska avgöras av behov, inte plånboken. En god kvalitet i sjukvården är avgörande för människors liv. Ingen ska behöva nekas vård för att det inte finns tillräckligt med personal eller plats. Primärvården behöver stärkas och lönerna för sjuk- och undersköterskor höjas. Även löner för andra vårdyrken bör ses över. Sjukhus måste finnas över hela landet och medborgarna ska kunna lita på att de finns där när man blir sjuk. Därför vill vi återinföra stopplagen, så att varje län alltid har minst ett regionalt sjukhus som drivs i offentlig regi. Sjuk- och hälsovården ska se till hela människan, därför vill vi bland annat att tandvård ska räknas som sjukvård.

Den psykiska hälsan hos många unga blir allt sämre. Många grupper, däribland HBTQI-personer, utmärker sig med särskilt dålig psykisk hälsa. En persons bostadsort eller skola ska inte bestämma hur bra vård en HBTQI-person får, oavsett om det handlar om vård inom primärvård, på sjukhus eller stöd hos kurator eller annan skolhälsovård.

Gröna studenter verkar för att

- Överskott i skattefinansierad välfärd ska återinvesteras i verksamheten, inte tas ut som vinster till privata aktörer.
- Nationella prov ska anonymiseras och rättas centralt.
- Friskolor ska omfattas av offentlighetsprincipen.
- Lärarlönerna höjs och de riktade statsbidragen ersätts av höjda generella statsbidrag som i högre grad fördelas utifrån huvudmännens socioekonomiska förhållanden.
- Statliga bidrag riktas till att stärka elevhälsan och specialpedagogiken.
- Primärvården stärks med riktade statliga bidrag till att öppna fler vårdcentraler där behoven är störst.
- Lönerna för sjuk- och undersköterskor höjs och att behoven för andra vårdyrken ses över.
- Stopplagen ska återinföras och stärkas.
- Verka för att det ska finnas psykolog tillgänglig på alla vårdcentraler i Sverige.
- Inför ett journalsystem för all vård.

§ 7 JÄMSTÄLLDHET OCH JÄMLIKHET

Villkor ska vara lika för alla människor oavsett var i Sverige och vilken stadsdel en bor i. Med dagens takt kommer det dröja mer än 20 år innan kvinnor och män tjänar lika mycket för lika arbete i Sverige. Det är orimligt i ett land som stolt kallar sig världens mest jämställda. Vi behöver göra mer, och vi behöver göra bättre. Gröna Studenter verkar för att Sverige ska bli ett jämställt land, på riktigt, där alla har samma rättigheter och möjligheter, och där kvinnors rätt till sina egna kroppar skyddas.

Kvinnor och män är jämställda på svensk arbetsmarknad - till dagen kvinnan skaffar barn. Svenska kvinnor tar ut 70% av föräldraledigheten, vilket gör att kvinnor halkar efter på arbetsmarknaden, tappar karriärmöjligheter och förlorar inkomst. Kvinnor ska vara trygga, både i hemmet och ute i samhället. De som utsätts för våld måste få samhällets skydd och stöd, kvinno- och tjejjourer måste stärkas. Pojkar och män skadas också av patriarkala strukturer. Den skadliga machonorm som pojkar tvingas in i behöver motverkas med ökad normkritisk pedagogik i skolan. Psykisk ohälsa är utbredd i många grupper i samhället och i självmordsstatistiken är män överrepresenterade. Mansjourer måste stärkas för att hjälpa män som behöver hjälp att hantera kriser eller arbeta bort skadliga beteenden.

Gröna Studenter är ett studentförbund. Vi ser ett stort behov av fler och bättre möjligheter för studenter att kunna studera och samtidigt bilda familj. Därför vill vi att föräldrapenningen för studenter ska höjas. Vi vill också att varje lärosäte har tydliga åtgärder för att förhindra diskriminering och motverka sexuella trakasserier.

Gröna Studenter står upp för demokrati och alla människors lika värde. Rasism, hat och sexism måste motverkas. Vi vill att Sverige markerar tydligare mot extremism och följer FN:s råd att förbjuda rasistiska och nazistiska organisationer, bland annat Nordiska motståndsrörelsen. I Sverige har situationen för HBTQI-personer förbättrats de senaste decennierna, men mer måste göras. På flera håll i Europa och världen går utvecklingen åt helt fel håll och vi måste säkerställa att samma sak inte händer här hemma. Ändringen av konstllhörighetslagen måste komma på plats så att ett tredje juridiskt kön inrättas, föräldrabalken ska göras könsneutral och krafttag måste tas för att öka psykiskt välmående hos HBTQI-personer.

Gröna Studenter tror att skolan kan spela en stor roll i att motverka strukturella ojämlikheter i samhället. Vi måste aktivt arbeta för en mer jämlik skola som skapar goda förutsättningar för alla elever oavsett var man bor eller kommer ifrån. Normen för skolan bör vara att individer som riskerar att råka illa ut, i form av att hamna i utanförskap, kriminalitet eller bara riskerar att få dåliga livsutsikter, indikationer på att individen riskerar detta behöver tidigt noteras och vändas till en positiv utveckling.

Gröna studenter verkar för att

- Föräldrapenningen ska höjas för studenter som saknar tidigare arbetsinkomst och som har barn.
- Högskolorna ska ha bindande antidiskrimineringsplaner och ska kunna genomföra sanktioner mot enskilda institutioner om de bryter mot dessa.
- Stärka kvinno- och tjejjourer genom höjda anslag och med bättre långsiktighet i finansieringen.
- Stärka och öka antalet mansjourer runtom i landet.
- Nazistiska och rasistiska organisationer, som Nordiska motståndsrörelsen, förbjuds.
- Inför ett tredje juridiskt kön.
- Gör föräldrabalken könsneutral.
- Ta fram en nationell strategi för att motverka psykisk ohälsa hos HBTQI-personer.
- Inför extra resurser för elever med behov av läxhjälp.
- Ekonomiska medel till skolor ska behovsprövas och användas där det gör mest nytta.

§ 8 BOSTÄDER

Det är uppenbart för de flesta att bostadsmarknaden i Sverige är långt ifrån välfungerande och boendesituationen för studenter är i flera svenska städer oerhört problematisk. Att hyrorna stigit de senaste decennierna parallellt med att det reala värdet på studielånet minskat bidrar ytterligare till studenters försämrade villkor. Det är lätt att se hur detta påverkar samhället negativt. Att komma till rätta med detta ligger i allas intresse.

Vill vi ha en långsiktigt konkurrenskraftig ekonomi med en välmående arbetskraft är det självklart att vi behöver studenter som har både tid och råd att fokusera på sin utbildning. Då behöver förutsättningarna att få ett studentboende förbättras betydligt, och därför vill vi ge Boverket i uppdrag att uppföra 15 000 klimatneutrala studentbostäder till år 2030.

Vi kan dock inte bara titta på tillgångssidan, utan måste också göra något åt efterfrågan. Första steget för en miljövänlig bostadspolitik är att säkerställa att det befintliga beståndet används så effektivt som möjligt. Därför vill vi på kort sikt se att långväga studenter prioriteras i utdelandet av studentbostäder. En student från Svege som vill plugga i Göteborg har inte i närheten av samma möjligheter att hitta bostad som en infödd göteborgare.

För att komma tillrätta med bostadsbristen måste det även bli möjligt för studenter att efterfråga de bostäder som faktiskt finns och produceras. För att lyckas med det måste studenternas ekonomi stärkas. Idag söker de flesta studenter inte bostadsbidrag av oro för att bli återbetalningsskyldiga om de arbetar under sommaren, eller för att de är inneboende och därmed inte har rätt till bidrag. Gröna Studenter vill höja bostadsbidraget och göra det tillgängligt även för inneboende, samt för studenter enbart baseras på inkomster under terminen.

Gröna Studenter verkar för en bostadsmarknad där möjligheten att äga en bostad inte står och faller med dina föräldrars ekonomi. Då krävs det en bostadsmarknad där bostäder köps för att bo i, inte för att göra vinst.

Flera regelverk utgör idag onödiga hinder för bostadsbygget. Parkeringsnormen gör att yta som kan användas till fler bostäder istället måste avsättas för bilparkering, vilket ofta är onödigt när det gäller just studentbostäder. Istället borde en mobiliseringsnorm införas, som innebär att det ska finnas möjlighet att enkelt transportera sig till och från bostaden utan att behöva låsa normen till bilen som transportmedel. Besittningsrätten gör att personer som inte längre studerar kan bo kvar i studentbostäder, vilket gör att nya studenter inte kan ta del av billiga och anpassade bostäder. Att göra studentbostäder till en egen kategori i lagstiftningen kan underlätta för bostadsföretag att slippa regler som är onödiga specifikt för studentbostäder.

Gröna studenter verkar för att

- Ett succesivt avskaffande av ränteavdraget samt ett återinförande av arvs-, gåvo- och fastighetsskatten för att få en bostadsmarknad i balans.
- Statligt byggande av 15 000 klimatneutrala, i uppförande, och i drift energipositiva, studentlägenheter utspridd över de studentstäder där köerna är längst.
- Höja bostadsbidrag för studenter, enbart baserat på bidraget på terminsinkomster samt låta inneboende omfattas av det.
- Förtur till studentlägenheter ges till långväga studenter.
- Gör om parkeringsnormen till en mobilitetsnorm och gör studentbostäder till en egen kategori i lagstiftningen.
- Gör studentbostäder till en egen kategori i lagstiftningen och upphäv besittningsrätten efter avslutade studier eller maximalt sex år.

§ 9 ARBETE

Vi tror att alla människor kan och vill bidra till vårt gemensamma samhällsbygge. Varje individs förmågor ska tas tillvara och komma till sin rätt på arbetsplatsen. Människors lust att arbeta ska främjas, men livet ska inte enbart bestå av jobb. Vi vill därför se en förkortning av normalarbetstiden. När vi får mer tid att leva ökar livskvalitén och folkhälsan, och dessutom kan fler dela på jobben om alla arbetar lite mindre.

Trygghetssystemen för anställda är formade utifrån en arbetsmarknad som inte längre är aktuell. Projektanställningar, vikariat och gig-jobb blir allt vanligare, inte minst för studenter som jobbar vid sidan av studierna, har sommarjobb eller är nya på arbetsmarknaden efter examen. Tillsvidareanställningar blir i mindre utsträckning norm bland unga arbetstagare och därmed saknar en stor del av arbetskraften den grundtrygghet som fastanställda har.

I arbetsmiljölagstiftningen likställs heltidsstudier med heltidsarbete, ändå omfattas inte studenter av regeringens arbetsmiljöstrategi. Det vill vi i Gröna Studenter ändra på, eftersom studenter också behöver en god arbetsmiljö för att klara av studierna och få en god kvalitet i utbildningen.

Sverige behöver ta bättre tillvara på den arbetskraft som kommer hit genom olika former av invandring. SFI-utbildningen behöver utvecklas och bli mer individanpassad för att bättre kunna förbereda individen för det liv hen vill skapa i Sverige. Tidigare utbildning ska valideras och snabbspår behövs inom fler yrkeskategorier så att individen snabbt lär sig språket inom det aktuella fältet och tar sig in på arbetsmarknaden tidigt.

Gröna studenter verkar för att

- Normalarbetstiden sänks, med målet att heltidsarbete innebär att arbeta 30 timmar i veckan.
- Skapa åtgärder som stimulerar minskad pendling på arbetstid.
- Skapa grundtrygghet för timanställda i offentlig verksamhet.
- Stärka Arbetsmiljöverkets preventiva arbete och förebyggande åtgärder för arbetsmiljön och yrkesskador för att minimera dess uppkomst.
- Uppdatera trygghetssystemen och arbetsmiljölagstiftning med syfte att skapa grundtrygghet för tillfälligt anställda, personer som har gig-jobb och timanställda.
- Studenter ska omfattas av regeringens arbetsmiljöstrategi.
- Fler och mer effektiva snabbspår för den som har utbildning från ett annat land, så att personens kompetens kan tas tillvara på arbetsmarknaden.
- Studier ska ligga till grund för A-kassa.

§ 10 EU OCH VÄRLDEN

Gröna Studenter ser positivt på de möjligheter som bjuds inom EU-samarbetet, ett samarbete där inte minst studenter gagnas enormt genom möjligheter att resa och utbilda sig i andra delar av Europa. Inte minst finns stora möjligheter till att samarbeta för att motverka klimatförändringarna. Bindande utsläppsmål för EU:s medlemsländer behövs för att göra klimatarbetet starkare och mer effektivt, och genom detta skapa ett system där varje medlemsland måste dra sitt strå till stacken. Klimattullar är även det ett effektivt verktyg för att stärka EU:s viktiga klimatarbete.

Gröna Studenter ser också den stora roll som EU spelar när det kommer till flyktingfrågor. Därför ställer vi oss starkt kritiska till de krafter inom EU-samarbetet som lobbyar för mer restriktivitet i flyktingmottagandet. Vi vill se ett öppet och välkomnande Europa, med en rättvis flyktingpolitik där människor på flykt möts av medmänsklighet. EU behöver ett rättssäkert och humant flyktingssystem där människovärdet prioriteras högst.

I en värld där högernationalismen växer behövs den gröna rösten, både i Sverige och i världen, för att värna om mänskliga rättigheter och solidaritet med världens alla människor. Gröna Studenter vill se ett EU där medlemsstater ställs till svars för brott mot mänskliga rättigheter. Unionen ska använda de sanktionsmöjligheter som finns och ta tydligare ställningstagande mot medlemsländer som underminerar demokratin och går emot de grundläggande mänskliga rättigheterna.

Kvinnor i hela världen ska vara fria att själva bestämma över sina kroppar. EU bör införa en gemensam aborträtt som fastställer en lägstanivå som alla medlemsländer måste följa, med möjlighet till utökningar för de stater som vill gå längre i kampen för fri aborträtt. Svenskt och europeiskt bistånd ska gå till att stötta aborträtten och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter globalt. HBTQI-personer ska leva fria liv i hela världen, inget land ska tillåtas införa eller upprätthålla HBTQI-fria zoner.

Den gröna ideologin är oförenlig med vapenexport och -produktion. Gröna Studenter verkar därför för ett totalförbud av vapenexport från Sverige och vill införa striktare regler för EU:s medlemsländer. EU ska inte ha ett gemensamt försvar och Sverige ska fortsatt stå utanför militära allianser som NATO.

Vi vet att det är världens allra mest fattiga och allra mest utsatta som drabbas hårdast när klimatkrisen slår till. Det är även de som har bidragit minst till klimatförändringarna som drabbas hårdast. När vårt samhälle ställs inför vår tids största utmaning, att möta klimatkrisen, behövs mer, inte mindre samarbete över landsgränser. I det arbetet bör även hänsyn tas till rättviseaspekten, dvs. att länder med historiskt och nutida höga utsläpp med goda möjligheter att ställa om tar större ansvar i miljö- och klimatarbetet.

Gröna studenter verkar för att

- Förbjuda vapenexport från Sverige och införa demokrati- och fredskrav för vapenexport från EU:s medlemsländer.
- EU ska ha bindande utsläppsmål i linje med den senaste klimatforskningen, Parisavtalet och försiktighetsprincipen.
- Ett gemensamt, humant och rättssäkert flyktingsystem ska införas på EU-nivå med kvoter för varje land och en tydlig omfördelning, med möjlighet till asylansökan vid unionens gränser och ambassader.
- EU stiftar en gemensam aborträtt med en lägstanivå som medlemsländer får överstiga men inte understiga.
- Inget EU-land ska få införa eller upprätthålla HBTQI-fria zoner.
- Införa klimattullar inom EU och ställa långtgående bindande krav på miljöskydd, mänskliga rättigheter och arbetsförhållanden i samtliga EUs handelsavtal med andra länder.
- Reformera EU:s jordbruksbistånd och dess program för jordbruksstöd så att de främjar småskaligt, ekologiskt och hållbart jordbruk i Europa och globalt.
- Frånta länder som bryter mot grundläggande fri- och rättigheter deras EU-bidrag och rösträtt.
- När övriga sanktioner är uttömda utesluta medlemsländer som systematiskt bryter mot grundläggande fri- och rättigheter från EU.
- Sverige och EU ska verka för att Parisavtalet blir bindande.
- Det ska inrättas ett gemensamt internationellt juridiskt system för alla mänskliga rättskonventioner, med mandat att tolka och döma utifrån samtliga människorättskonventioner en stat har ratificerat.
- Tillgängliggöra och underlätta för studenter att välja hållbara färdmedel som tåg och buss till sin utbyten.
- EU ska utforska och implementera ekonomiska modeller som är kompatibla med de planetära gränserna.
- FN ska ta fram ett forskningsbaserat miljöcertifikat för produkter och tjänster.